

Weer een dag overleefd

VIETNAMVETERAAN ED NORED ZET ZIJN VERHAAL ONLINE

De oorlog in Vietnam staat bekend om de vrije nieuwsgaring. Niet alleen de pers kon zijn gang gaan, ook soldaten mochten vastleggen wat ze wilden. Veel veteranen plaatsen dat materiaal nu op het internet. Zoals Ed Nored. Dit materiaal past goed bij het examenonderwerp 'Dekolonisatie en Koude Oorlog in Vietnam'.

Het verhaal van Ed Nored is er een van vele. Jongens die van de een op de andere dag verzeild raken in een oorlog. Wat zijn geval speciaal maakt, is dat Nored zoveel mogelijk van zijn tijd (september 1969 tot september 1970) in Vietnam heeft proberen vast te leggen. Hij maakte talloze foto's en hield een dagboek bij. Een paar jaar geleden besloot hij alles op internet te zetten. Het persoonlijk relaas laat de impact zien die een oorlog heeft op een negentienjarige jongen uit Hayward in Californië.

▽

Nored in een brief aan zijn vriendin over deze foto: '... Erg bedankt schat. We hebben allemaal van het snoep genoten. Ik heb zelf ook een stukje weten te bemachtigen. Je ziet dat alles wat je hier krijgt wordt gedeeld.'

Zijn trots was een zwarte Chevrolet uit 1957 waar hij autoshow's mee afging. Hij had ook een leuke vriendin. Maar verder studeren na *high school* wilde hij niet. Hij kon vrijwillig het leger in voor een periode van twee jaar, of wachten totdat hij werd opgeroepen voor een dienstplicht van twaalf maanden. 'Ik geloofde niet in die oorlog en wilde zo kort mogelijk het leger in. Daarom wachtte ik de dienstplicht af, met het risico dat ik naar Vietnam werd uitgezonden.' Het was een

Ed Nored beschrijft op een blog dag voor dag zijn tijd in Vietnam. Tijdens zijn verblijf aan het front maakte hij met zijn Kodak Instamatic vele foto's en hield hij een dagboek bij. Met het herschrijven en het online plaatsen van de foto's zette Nored de gebeurtenissen van toen op een rij. Andere veteranen uit zijn peloton hebben weer op zijn verhaal gereageerd. Kijk voor het volledige verhaal op: www.webwebbijs.com/vietnam/ednoredstory.htm

kwestie van tijd tot de brief met de oproep voor de dienstkeuring op de mat viel. Na een militaire training in Amerika vertrok Nored in september 1969 als infanterist naar Vietnam. Al lang daarvoor had Nored besloten om zijn tijd in het leger zoveel mogelijk vast te leggen. Zijn vader bracht maar één foto mee terug van het front in Okinawa waar hij in de Tweede Wereldoorlog had gevochten. 'Je ziet hem zitten bovenop een gepantserd voertuig. In mijn jeugd heb ik het altijd jammer gevonden dat hij niet meer foto's had uit die tijd'. Met zijn Kodak Instamatic op zak zou Nored het anders gaan doen. En voor zijn vriendin Linda zou hij in lange brieven opschrijven wat hij per dag had meegemaakt.

Ontnuchterende ervaring

Op 8 oktober 1969 bereikte Nored het slagveld. Hij was ingedeeld bij het derde peloton van de *Delta Company*. De compagnie bestond uit honderd man; in het peloton van Nored zaten ongeveer dertig soldaten. Vanuit een stuk vrijgemaakte jungle, een zogenoemde landings-



zone, voerde de *Delta Company* operaties uit in de omliggende wildernis. Nored arriveerde met twee andere nieuwelingen op de vrijwel lege basis. Het merendeel van de compagnie was op patrouille. Nored begon meteen met de camera vast te leggen wat hij zag. Maar toen de helikopters met de soldaten terugkwamen van hun missie, hield hij op met fotograferen. 'Ik wist niet of het goed was om als een soort toerist foto's te nemen.' Toch heeft niemand, ook vanuit de legerleiding niet, hem ooit belemmerd in het maken van foto's. 'Ik herinner me dat ik complete vrijheid had om alles vast te leggen wat ik tegenkwam.'

De terugkomst van de pelotons was een ontvullende ervaring. 'Uit de helikopters kwam de goorste groep mannen die ik ooit had gezien. Velen droegen een baard en hun kleren waren gescheurd, vies en doordrenkt van het zweet. Hun gezichten bruin en onder de schaafwonden. En tussen hen stonden, met een glanzende witte huid en in een nieuw legeroutfit gestoken, de drie verste nieuwelingen die je ooit had gezien.'

Hinderlaag

Een uur later zat hij zelf in een helikopter, op weg naar een patrouille in de jungle. De eerste nacht in de *boonies*, zoals de jungle door de soldaten werd genoemd, valt hem zwaar. Het is volledig donker. Elk licht dat het peloton maakt, kan leiden tot een vijandelijke aanval. Sigaretten worden in de handpalm opgerookt, zodat de gloeiende kegel uit het zicht bleef. Het gaat

'Ik had het gevoel dat elke beweging die ik maakte, mijn laatste zou zijn'

regenen. In zijn poncho probeert Nored wat slaap te pakken. 'Man, ik voelde me miserabel, depressief en heel eenzaam. Ik kende geen van de jongens en was bang om een fout te maken.'

Na drie dagen in het veld volgt het eerste contact met de Vietcong. Het peloton van Nored wordt beschoten, maar niemand raakt gewond. Diezelfde dag vind hij met andere soldaten een bunkercomplex met acht fietsen en een werkplaats waar de rijwielen gerepareerd kunnen worden. De Vietcong gebruikt die fietsen om goederen mee te vervoeren.

Op 29 november stort er in de buurt van de basis een Cobra-helikopter neer. Nored en zijn peloton trekken er

op uit om mogelijke overlevenden te zoeken. Ze vinden alleen een diepe krater en de torso's van twee bemanningsleden, bijeengehouden door

de kogelvrije vesten die ze droegen. Nog geen week later komen er bij gevechten twee man uit andere pelotons om het leven. Op 9 december loopt Noreds peloton in een hinderlaag. De soldaten stuiten bij toeval op een groot bunkercomplex van de vijand. De aanval duurt niet meer dan een paar minuten. Nored laat zich op de grond vallen en schiet zijn geweer leeg op de muur van groen voor hem. Hij is er van overtuigd dat iedereen

voor hem dood is geschoten. 'De angst die je overvalt is zo heftig dat je niet kan bewegen. Zoiets kan nooit in een training gesimuleerd worden.' Een soldaat voor hem staat op en vlucht de jungle in. Nored besluit hem achterna te gaan. Met veel inspanning weet hij hem te volgen. 'Tot vandaag is dat het moeilijkste wat ik ooit heb gedaan. Ik had het gevoel dat elke beweging die ik maakte, mijn laatste zou zijn.'

Vroeg oud

De patrouilles door de jungle volgen elkaar op. Soldaten verlaten het peloton en nieuwe vullen hun plek op. Het derde peloton begint te veranderen. Op zeker moment



Nored laat een brief naar vrienden zien. Op de voorkant staan een Amerikaanse vlag en een peace-teken. Op de achterkant van de envelop staat: '73 dagen tot de opwekking'.

valt Nored het verschil op tussen de nieuwkomers en ervaren soldaten. 'Jongens die voor mij bij de compagnie kwamen, lijken ongelofelijk oud en de nieuwe jongens zien er uit als kinderen. Ik merkte dat ik na verloop van tijd een afkeer kreeg van de nieuwkomers. Hun gezichten deden ons denken aan hoe wij ooit waren. Ik wist altijd dat ik zou opgroeien en oud worden. Ik verwachtte alleen niet dat het zo snel zou gebeuren.' Al die tijd blijft hij foto's maken die hij naar huis

Eind mei wordt de Delta compagnie ingezet voor een missie in Cambodja. Vanuit dat land wordt de Vietcong bevoorrad. Ze vinden er opslagplaatsen met veel munitie.

Elke militair heeft recht op een periode van verlof. Nored neemt het zo laat mogelijk op. Hij ziet dat veel soldaten die terugkomen moeite hebben zich weer aan te passen. Door laat te gaan is de tijd die in de jungle resteert nog te overzien. Hij spreekt begin juni met zijn

'Ik kwam van een plek waar we dingen opbliezen en mensen vermoordden'

stuurt. Van zijn moeder moet hij meer lachen op de foto's. Linda schrijft hem terug en stuurt presentjes mee. Het eerste cadeautje is een waterpistool. Uit de brieven blijkt dat Nored meestal ontbijt met een kop warme chocomel en crackers met pindakaas en jam. Het peloton heeft in het veld veel last van ongedierte. De mannen zitten onder de bloedzuigers en de beten

viendin Linda af op Hawaï. Het weerzien is bitterzoet. 'Linda zat in haar eerste jaar op de universiteit van Berkeley. Ze was vol van het optimisme en de positieve energie die om de universiteit hing. Vol van wat deze mooie planeet had te bieden. Ik kwam van een plek waar we dingen opbliezen en mensen vermoordden.' Na een week keert hij terug naar het slagveld.

Herinneringen

12 juli 1970 zal Nored zich altijd blijven herinneren. Die dag is zijn peloton aangewezen om de rest van compagnie te leiden. Al snel krijgen ze contact met de vijand. De eerste schoten van de Vietcong raken militair arts Kloss in het hoofd. Hij overlijdt ter plekke. Een andere arts, 'doc' Quinn, wordt gevraagd naar Kloss te kijken. Ondertussen ligt het peloton zwaar onder mortiervuur.

Foto rechts: Ed Nored zit in de deuropening met zijn benen naar buiten. 'Ridin the skids'.



van muggen en bijen. Maar geritsel in het groen hoeft niet altijd de vijand te zijn. Vaak zijn het wilde varkens. 'Er waren geen maandagen of vrijdagen in Vietnam. We leefden van dag tot dag. Als je geluk had, was het een rustige dag. Weer een dag overleefd. Weer een dag dicht bij huis.' Begin maart wordt Nored *squad leader*, hij krijgt de leiding over een kleine groep mannen. Op 1 april wordt de basis van *Delta Company* bestookt met mortieren. Vinny Sciarretti, een vriend van Nored, raakt daarbij ernstig gewond en overlijdt de volgende dag.



Verschillende soldaten worden geraakt. Quinn, die op weg is naar Kloss, raakt ernstig gewond; na enkele minuten sterft hij. Uiteindelijk trekken beide partijen zich

terug. Op handen en knieën worden de gewonden en doden afgevoerd. Nored zit tijdens de aanval net achter de punt. Hij raakt zelf niet gewond. '12 Juli verdient een betere beschrijving, maar ik blijf het maar uitstellen. Niets is erger dan je vrienden zien sterven. Het opschrijven van mijn belevenissen heeft zeker een therapeutische waarde. Alleen kan ik mezelf niet bewegen om meer details van deze dag op te tikken. Oorlogsveteranen mogen hun ervaringen voor zichzelf houden. Niemand wil de gruwelijke verhalen horen en ik neem het ze niet kwalijk. Vechten in een oorlog is een enorm opwindende ervaring. Het is een wereld waar burgers zich niks bij kunnen voorstellen, maar de prijs die je er voor betaalt, is te hoog. Ik raad iedereen aan om er verre van te blijven.'

Trauma's

Op 21 september 1970 mag Ed Nored naar huis. 'Er was niet veel om je goed over te voelen toen ik Vietnam verliet. Er was geen overwinning te

vrachtwagenchauffeur.' Hij rijdt nog steeds vrachten, al is het werk afgenomen door de economische crisis. Als hij terugdenkt aan de



tijd in Vietnam komen vooral de geluiden naar boven. 'De jungle was een groene muur. De vijand zag je nooit.'



Nored schreef bij deze foto: 'Deze foto vertegenwoordigt het best de donkere, deprimerende en dodelijke wereld van de boonies. De frontlinie was 360 graden om je heen, waar je ook stond.'

'Niemand wil de gruwelijke verhalen horen en ik neem het ze niet kwalijk'

vieren, zelfs het gevoel iets positiefs te hebben bereikt, ontbrak. Het besef of het alle ellende waard is geweest, was wellicht wel het zwaarste. Een paar dagen na aankomst in Hayward besluit Nored zijn zwarte Chevy te verkopen. Hij heeft zijn interesse in auto's verloren. In 1972 loopt de relatie met Linda op de klippen. In de jaren tachtig raakt hij verslaafd aan methamfetamine (crystal meth). Hij krijgt last van nachtmerries. In 1986 stopt hij fysiek en emotioneel in en besluit hij te stoppen met drugs. Tot op de dag van vandaag is Nored gevoelig voor harde geluiden. In het begin dook hij in elkaar als er een knal van bijvoorbeeld vuurwerk klonk. Tegenwoordig trekt hij zijn hoofd tussen zijn schouders. 'Een harde knal brengt me altijd weer terug naar Vietnam.'

Ed Nored is nu zestig jaar en woont in Magnolia, Californië. Hij heeft geen kinderen en is nooit getrouwd. 'Ik heb tot nu toe twaalf relaties gehad. Soms duurde het een maand, soms een paar jaar. Ik denk dat het te maken heeft met de oorlog. Thuis in Amerika kreeg ik steeds meer behoefte me af te zonderen. Ik heb gelukkig een goed beroep daarvoor uitgekozen, namelijk

Geluiden maakten de meeste indruk. Het geratel van een AK-47 van de Vietcong. Wanhopig geschreeuw van je medesoldaten. Het ge-wopwop van de rotors van de Huey-helikopters boven de bomen. Maar ook de geluiden 's nachts van de beesten om je heen en de regen die op bladeren valt.'

Over de oorlogen waar Amerikanen in hebben gevochten na Vietnam is Nored duidelijk. 'Er zal altijd een nieuwe generatie opstaan die bereid is om te vechten. En er zullen ook altijd redenen zijn om oorlogen te voeren. Ik vrees dat we niks leren van de geschiedenis. Ik hou zielsveel van mijn land, maar we zijn nog steeds jong en maken fouten.' Achteraf vraagt Nored zich af of hij tijdens zijn tijd in Vietnam meer had moeten ontspannen. Toen een keer drugs moeten gebruiken, in plaats van terug in Amerika. 'Om te overleven in een oorlog moet je afstand nemen van je emoties. We zetten allemaal het masker op van de 'stoere man'. Maar achteraf heb ik me afgevraagd of ik me niet te veel heb afgezonderd van mijn gevoel. Wellicht had ik naar de hoeren moeten gaan die overal rondliepen. Of een keer dronken of stoned moeten worden. Alcohol maar ook drugs waren overal verkrijgbaar. Maar ik heb het nooit gedaan. Ik denk nu dat het wellicht wel geholpen zou hebben, niet op dat moment maar tien of vijftien jaar later.'

Met zijn Kodak Instamatic wilde Ed verslag doen van wat hij meemaakte. 'Ik wist niet of het goed was om als een soort toerist foto's te nemen.'